

Brüsszel, 2018. november 23.
(OR. en)

14498/18

Intézményközi referenciaszám:
2018/0044(COD)

JUSTCIV 285
ECOFIN 1088
EJUSTICE 156
COMPET 798
CODEC 2058
IA 385

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	7222/18 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 REV 1 + ADD 3
Tárgy:	Javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE a követelések engedményezésének harmadik felekre kifejtett hatásaira alkalmazandó jogról (első olvasat) – Jelentés az elért eredményekről

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság a tőkepiaci unióra vonatkozó cselekvési terv részeként 2018. március 12-én előterjesztette a fent említett javaslatot¹, amely az Európai Unió működéséről szóló szerződés 81. cikkének (2) bekezdésén (polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés) alapul, és a rendes jogalkotási eljárás hatálya alá tartozik. A javaslatot az értékpapírügyletek tulajdoni hatásai tekintetében alkalmazandó jogról szóló bizottsági közlemény² és hatásvizsgálat³ kíséri. A javaslat célja, hogy elősegítse a követelésekkel végzett, határon átnyúló ügyletek bővülését, és megkönnyítse ezáltal a finanszírozáshoz jutást.

¹ 7222/18 – COM(2018) 96 final.

² 7358/18 – COM(2018) 89 final.

³ 7222/18 ADD1 REV 1 + ADD2 REV 1.

2. Egy követelés engedményezése során a hitelező átruházza az adósság követeléséhez való jogát egy másik személyre. Jelenleg uniós szinten nem áll fenn jogbiztonság a tekintetben, hogy határokon átnyúló ügyekben melyik ország nemzeti jogát kell alkalmazni annak meghatározására, hogy kinek a tulajdonában van egy adott követelés annak engedményezését követően.
3. A Bizottság azt az általános szabályt javasolja, hogy kollíziós esetekben az engedményező szokásos tartózkodási helye szerinti jog legyen alkalmazandó a követelés engedményezésének harmadik felekre kifejtett hatásaira. A Bizottság érvelése szerint e szabály egyik legfőbb előnye, hogy előre tudható, melyik ország joga lesz az alkalmazandó jog, mivel a harmadik felek előre megbizonyosodhatnak arról, hogy hol van az engedményező szokásos tartózkodási helye. A Bizottság ugyanakkor két kivételt is javasol (bankszámlán jóváírt pénz, pénzügyi eszközökből eredő követelések), amikor is az engedményezett követelésre alkalmazandó jog az irányadó. Ezenfelül az értékpapírosítási ügyletek esetében a Bizottság azt javasolja, hogy választani lehessen az engedményező szokásos tartózkodási helye szerinti jog és az engedményezett követelésre alkalmazandó jog között. Ennek célja, hogy mind a nagyobb, mind a kisebb értékpapírosítási szereplők részt vehessenek határon átnyúló értékpapírosítási ügyletekben.
4. Az Európai Parlament Pavel Svododa (CZ, EPP) európai parlamenti képviselőt, a Jogi Bizottság elnökét jelölte ki előadónak. A Parlament plenáris ülése 2018. szeptember 12-én jóváhagyta a JURI bizottság azon döntését, hogy a Svododa-jelentés⁴ alapján – amely 24 módosítást tartalmaz a bizottsági javaslatra vonatkozóan – megkezdí az intézményközi tárgyalásokat.

⁴ PE621.985v02-00 – A8-0261/2018.

5. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2018. július 11-én⁵, az Európai Központi Bank pedig 2018. július 18-án⁶ fogadta el a javaslatról szóló véleményét.
6. A Szerződésekhez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló (21.) jegyzőkönyv alkalmazásában az Egyesült Királyság úgy határozott, hogy nem vesz részt a javaslatban, Írország pedig még nem hozta meg döntését. A Szerződésekhez csatolt, Dánia helyzetéről szóló (22.) jegyzőkönyv alkalmazásában Dánia nem vesz részt a javasolt intézkedések elfogadásában.

II. A TANÁCSBAN FOLYÓ MUNKA

7. A polgári jogi munkacsoport (követelések engedményezése) a bolgár elnökség idején tartotta meg első általános véleménycseréjét a javaslatról és az azt kísérő hatásvizsgálatról. Az osztrák elnökség alatt öt munkacsoporti ülésen foglalkoztak a javaslat szakmai szintű vizsgálatával.
8. A polgári jogi munkacsoport általában véve üdvözölte a javaslatot, és elismerte annak szükségességét, hogy jogbiztonság álljon fenn a követelések határon átnyúló engedményezése terén, mivel ez a javaslat arra irányul, hogy kitöltse az uniós jogban a Róma I. rendelet⁷ nyomán keletkezett joghézagot. Ugyanakkor számos tagállam rámutatott, hogy a javaslat annak ellenére, hogy első pillantásra korlátozott hatályú nemzetközi magánjogi eszköznek tűnik, az értékpapírokra és a pénzügyi piacra vonatkozó jog egyes aspektusait is érinti, és ezáltal igen összetett természetű. Megállapították, hogy tartalmát és lehetséges következményeit alaposan elemezni kell.

⁵ 11427/18.

⁶ CON/2018/33.

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2008. június 17-i 593/2008/EK rendelete a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról (Róma I.), *HL L 177., 2008.7.4., 6. o.*

9. A munkacsoport ülésein a tagállamok aktívan hozzájárultak ahhoz, hogy világossá váljon, miben áll a javaslat bonyolult jellege, konkrét példákat felhozva, melyeket aztán a Bizottsággal megvitattak.
10. Az elnökség 2018. október 23-án dokumentumot nyújtott be a javaslat 1. cikkével (Hatály), 2. cikkével (Fogalommeghatározások), 4. cikkével (Alkalmazandó jog) és 10. cikkével (Kapcsolat más uniós jogi aktusok rendelkezéseivel) kapcsolatban, mivel e cikkek tekinthetők a javaslat fő elemeinek. Az elnökségi dokumentum alapján folytatott megbeszélések rávilágítottak, hogy a főszövegben további pontosításokat kell tenni egyes fogalommeghatározások tekintetében, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a javaslat ne vonatkozzon az értékpapírokra. Ezenkívül a 4. cikk megvitatása során kiderült, hogy a tagállamok többsége még nem kész arra, hogy végleges álláspontot fogalmazzon meg a javaslat kulcsrendelkezésére vonatkozóan. Több tagállam jelezte azon előzetes hajlandóságát, hogy támogassa a Bizottság által javasolt általános szabályt, néhány tagállam viszont amellet szözlalt fel, hogy az engedményezett követelésre alkalmazandó jog legyen a fő kapcsoló elv. Általánosságban véve a tagállamok hangsúlyozták, hogy csak azt követően lehet végső döntést hozni arról, hogy a Bizottság által javasolt általános szabály-e a legmegfelelőbb, ha alaposan megvizsgálták a javaslat hatályát, valamint az engedményezés hatálya alá vonható követelések különböző típusait.

11. A teljes javaslat első vizsgálatát követően az elnökség szövegezési javaslatokat tartalmazó dokumentumot⁸ nyújtott be annak érdekében, hogy előrelendítse a javaslat legfőbb elemeivel kapcsolatos további megbeszéléseket, melyben a tagállamok által tett szóbeli és írásbeli észrevételeket is figyelembe vette. A javaslatra és a hozzá tartozó hatásvizsgálatra vonatkozó részletes tagállami észrevételeket külön dokumentumok⁹ tartalmazzák.
12. Az átszövegezési javaslatokat a delegációk – mint jó irányba tett lépést – általánosságban üdvözltek. Javítani lehetne bizonyos technikai szempontokon, így például a javaslat és a Róma I. rendelet közötti viszony, illetve a javaslat és ez utóbbi rendelet közötti erősebb összhang tekintetében. Széles körű egyetértés alakult ki a tekintetben, hogy az adós helyzetére nem lehet hatással a javaslat, és hogy ezt világosabban ki kell fejezni a szövegben. A „harmadik felekre kifejtett hatások” fogalma, bizonyos fogalommeghatározások (mint például az „engedményezés”, a „követelés” vagy a „szokásos tartózkodási hely”) és az egyetemes alkalmazás elvére támaszkodás tekintetében kialakíthatónak látszik egy előzetes közös értelmezés, annak sérelme nélkül, hogy bizonyos részleteket át kell dolgozni. Az 5. cikk (Az alkalmazandó jog hatálya), a 9. cikk (Az egynél több jogrendszerrel rendelkező államok) és a 14. cikk (Az alkalmazás kezdetének időpontja) elemzése azt mutatta, hogy ezek pontosítása és szövegezésük javítása csak kevés módosítást igényel.
13. Mindemellett a polgári jogi munkacsoport megbeszélései során világossá vált, hogy bizonyos problémás kérdéseket meg kell oldani a kulcsfontosságú szakpolitikai döntések meghozatala előtt. A javaslat összetettsége, a pénzügyi piacokra gyakorolt lehetséges hatása és más uniós jogszabályokhoz való viszonya szükségessé teszi, hogy jogi és pénzügyi szakértők további tanulmányozásnak vessék azt alá annak érdekében, hogy a tagállamok jól megalapozott döntést hozhassanak.

⁸ 13936/18.

⁹ 11384/18 + ADD1; 13614/18 + ADD1 + ADD 2 + ADD 3; WK 11125/2018 + ADD1 + ADD 2.

14. A fentiek fényében a következő főbb elemek igényelnek további tárgyalásokat és lényegi módosításokat:
- a) 1. cikk (Hatály) és a rendelet hatálya alóli kizárások jegyzéke;
 - b) 2. cikk (Fogalommeghatározások), különösen a „hitelintézet”, „pénz” és „pénzügyi eszköz” fogalma;
 - c) 4. cikk (Az alkalmazandó jog): A Bizottság által javasolt általános kollíziós szabály (az engedményező szokásos tartózkodási helye szerinti jog) elemzése azt mutatta, hogy meg kell fontolni a szabály alóli kivételek körének bővítését. Ide tartozhatnak például a szindikálthitel-megállapodások, vagy azok az esetek, amikor fedezett kölcsönügyletekben ingatlant alkalmaznak biztosítékként. Ezért alapvetően fontos lesz az engedményezés hatálya alá tartozó követelések típusától függő, megfelelő kapcsoló elv meghatározása. Amennyiben a tagállamok úgy döntenek, hogy általános szabályként az engedményezett követelésre alkalmazandó jogot kell alkalmazni, bizonyos (egyéb) kivételeket kellene megállapítani például a nagyszámú vagy jövőbeni követelések engedményezése tekintetében (pl. faktoring szerződés keretében).

- d) 10. cikk (Kapcsolat más uniós jogi aktusok rendelkezéseivel): E javaslatnak a fizetéseképtelenségi rendelethez¹⁰, valamint az értékpapírokról szóló három irányelvhez (a pénzügyi biztosítékokról szóló irányelv¹¹, az elszámolások véglegességéről szóló irányelv¹² és a felszámolásról szóló irányelv¹³) való viszonya összetett kérdés, mivel ez a négy jogszabály mind tartalmaz saját kollíziós szabályokat. Az esetleges módosításoknak arra kell irányulniuk, hogy az ezen négy jogszabályban és a javaslatban foglalt kollíziós szabályok közötti lehetséges átfedéseket, illetve következtetlenségeket kiküszöbölje.

III. KÖVETKEZTETÉS

15. Noha jelentős előrehaladás történt az osztrák elnökség idején, a javaslat összetettsége és messzemenő következményei miatt további munkára lesz szükség ahhoz, hogy megállapodás szülessen a javaslat szükséges módosításairól.
16. Mindezek fényében felkérjük az Állandó Képviselők Bizottságát, hogy nyújtsa be ezt az elért eredményekről szóló jelentést a Tanácsnak, hogy 2018. december 6-i és 7-i ülésén nyugtázhassa azt.

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2015. május 20-i (EU) 2015/848 rendelete) a fizetéseképtelenségi eljárásról, *HL L 141.*, 2015.6.5., 19. o.

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2002. június 6-i 2002/47/EK irányelve a pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásokról, *HL L 168.*, 2002.6.27., 43. o.

¹² Az Európai Parlament és a Tanács 1998. május 19-i 98/26/EK irányelve a fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerekben az elszámolások véglegességéről, *HL L 166.*, 1998.6.11., 45. o.

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács 2001. április 4-i 2001/24/EK irányelve a hitelintézetek reorganizációjáról és felszámolásáról, *HL L 125.*, 2001.5.5., 15. o.